

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2538 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2538 ในด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน ด้านการจัดปัจจัยและสภาพต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร และด้านการดำเนินการสอนตามหลักสูตร ตามการรับรู้ของผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอน ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารซึ่งมีตำแหน่งเป็นผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการหรือหัวหน้าคณะวิชาศึกษาทั่วไป และหัวหน้าแผนกวิชาภาษาไทย จำนวน 52 คน และอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ จำนวน 70 คน ในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล เฉพาะวิทยาเขตที่เปิดสอนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพในปีการศึกษา 2541 จำนวน 26 วิทยาเขต รวมประชากรทั้งหมดจำนวน 122 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร และแบบสอบถามอาจารย์ผู้สอน ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ผู้บริหารด้วยตนเอง และส่งแบบสอบถามอาจารย์ผู้สอนทางไปรษณีย์ สำหรับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารนำมาแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ ส่วนข้อมูลจากแบบสอบถามอาจารย์ผู้สอน นำมาแจกแจงความถี่ หาค่ามัธยฐานเลขคณิตของประชากร (μ) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของประชากร (σ) โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เอส พี เอส เอส (SPSS – Statistical Package for Social Science) จากนั้นนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถามเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 การสัมภาษณ์ผู้บริหาร

สภาพการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2538 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของผู้บริหาร

1. ด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน

1.1 การศึกษารายละเอียดของหลักสูตร

ผู้บริหารส่วนใหญ่ศึกษารายละเอียดของหลักสูตรวิชาภาษาไทยโดยศึกษาจากเอกสารหลักสูตรด้วยตนเอง และหัวข้อที่ศึกษาส่วนใหญ่ คือ โครงสร้างของหลักสูตร

1.2 การวางแผนการใช้หลักสูตร

ผู้บริหารส่วนใหญ่มีการวางแผนการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทย โดยผู้ที่มีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทยส่วนใหญ่ คือ หัวหน้าแผนกวิชาภาษาไทย และหัวหน้าคณะวิชาศึกษาทั่วไป วิธีการวางแผนการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทยที่ปฏิบัติส่วนใหญ่ คือ การสำรวจข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับความต้องการใช้วัสดุ อุปกรณ์ สื่อการสอน สถานที่ และงบประมาณ

2. ด้านการจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร

2.1 การเตรียมบุคลากรและการจัดอาจารย์เข้าสอน

ผู้บริหารส่วนใหญ่มีการดำเนินการเตรียมบุคลากรเข้าสอนวิชาภาษาไทย และวิธีการเตรียมบุคลากรเข้าสอนวิชาภาษาไทยที่ปฏิบัติส่วนใหญ่ คือ การจัดอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยเข้ารับการอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย

สำหรับการจัดอาจารย์เข้าสอนวิชาภาษาไทย ผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดอาจารย์เข้าสอนวิชาภาษาไทยส่วนใหญ่ คือ หัวหน้าแผนกวิชาภาษาไทย และหัวหน้าคณะวิชาศึกษาทั่วไป โดยวิธีการจัดอาจารย์เข้าสอนวิชาภาษาไทยที่ปฏิบัติส่วนใหญ่ คือ จัดตามความสามารถและประสบการณ์

2.2 การจัดตารางสอน

ผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดตารางสอนวิชาภาษาไทยส่วนใหญ่ คือ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าคณะวิชาศึกษาทั่วไป การจัดตารางสอนวิชาภาษาไทยที่ปฏิบัติส่วนใหญ่ คือ จัดวิชาภาษาไทยไว้ในช่วงเวลาต่าง ๆ ตามความเหมาะสม

2.3 การจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการสอน

ผู้บริหารส่วนใหญ่มีการดำเนินการจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการสอนวิชาภาษาไทย โดยผู้ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดบริการหลักสูตรและสื่อการสอนวิชาภาษาไทยส่วนใหญ่ คือ หัวหน้าแผนกวิชาภาษาไทย และหัวหน้าคณะวิชาศึกษาทั่วไป การดำเนินการจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการสอนวิชาภาษาไทยที่ปฏิบัติส่วนใหญ่ คือ การจัดหาวัสดุอุปกรณ์สื่อการสอนให้อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยใช้อย่างเพียงพอ

2.4 การจัดเตรียมสถานที่ในการสอน และฝึกปฏิบัติ

ผู้บริหารส่วนใหญ่ดำเนินการจัดเตรียมสถานที่ในการสอน และฝึกปฏิบัติวิชาภาษาไทย โดยผู้ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดเตรียมสถานที่ในการสอนและฝึกปฏิบัติวิชาภาษาไทยส่วนใหญ่ คือ หัวหน้าแผนกวิชาภาษาไทย หัวหน้าคณะวิชาศึกษาทั่วไป และผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริการ สำหรับวิธีการจัดเตรียมสถานที่ในการสอน และฝึกปฏิบัติวิชาภาษาไทยที่ปฏิบัติส่วนใหญ่ คือ การจัดห้องเรียนให้มีขนาดเหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน

2.5 การนิเทศการสอน

ผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่มีการดำเนินการเกี่ยวกับนิเทศการสอนวิชาภาษาไทยภายในวิทยาเขต ในส่วนที่ระบุว่ามีการดำเนินการนิเทศพบว่า ผู้ที่มีส่วนร่วมในการนิเทศการสอนวิชาภาษาไทยส่วนใหญ่ คือ หัวหน้าแผนกวิชาภาษาไทย และผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ซึ่งการดำเนินการนิเทศการสอนวิชาภาษาไทยที่ปฏิบัติมากที่สุด คือ การติดตามและประเมินผลการนิเทศการสอนวิชาภาษาไทยอย่างสม่ำเสมอ และกิจกรรมการนิเทศการสอนวิชาภาษาไทยที่จัดขึ้นมากที่สุด คือ การให้คำปรึกษา และการอบรมสัมมนา

ปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2538 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของผู้บริหาร

1. ปัญหาด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน

1.1 ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษารายละเอียดของหลักสูตร

ผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหาเกี่ยวกับการศึกษารายละเอียดของหลักสูตรวิชาภาษาไทย ในส่วนที่ประสบปัญหาพบว่า ปัญหาที่ประสบอันดับแรก คือ ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดของหลักสูตร นอกจากนี้ผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาของหลักสูตรวิชาภาษาไทยเมื่อจำแนกตามรายวิชา

1.2 ปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนการใช้หลักสูตร

ผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทย ในส่วนที่ประสบปัญหาพบว่า ปัญหาที่ประสบเป็นอันดับแรก คือ อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวางแผนการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทย และขาดบุคลากรในการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานหรือโครงการเกี่ยวกับวิชาภาษาไทย

2. ปัญหาด้านการจัดปัจจัยและสภาพต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร

2.1 ปัญหาการเตรียมบุคลากรและการจัดอาจารย์เข้าสอน

ผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหาเกี่ยวกับการจัดเตรียมบุคลากรและการจัดอาจารย์เข้าสอนวิชาภาษาไทย ในส่วนที่ประสบปัญหาพบว่า ปัญหาในการจัดเตรียมบุคลากรที่ประสบเป็นอันดับแรก คือ อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยไม่ให้ความสำคัญกับการศึกษาหลักสูตร ส่วนปัญหาในการจัดอาจารย์เข้าสอนวิชาภาษาไทยที่ประสบเป็นอันดับแรกคือ จำนวนอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยมีไม่เพียงพอ

2.2 ปัญหาเกี่ยวกับการจัดตารางสอน

ผู้บริหารส่วนใหญ่ ไม่ประสบปัญหาเกี่ยวกับการจัดตารางสอนวิชาภาษาไทย ในส่วนที่ประสบปัญหาพบว่า ปัญหาที่ประสบอันดับแรกคือ คือ อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยขาดโอกาสในการจัดตารางสอน

2.3 ปัญหาเกี่ยวกับการจัดบริการวัสดุหลักสูตร และสื่อการสอน

ผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินการจัดบริการวัสดุหลักสูตร และสื่อการสอนวิชาภาษาไทย ในส่วนที่ประสบปัญหาพบว่า ปัญหาที่ประสบเป็นอันดับแรก คือ อาจารย์ภาษาไทยขาดความกระตือรือร้นในการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร และงบประมาณในการจัดศูนย์สื่อการสอนมีไม่เพียงพอ

2.4 ปัญหาเกี่ยวกับการจัดสถานที่ในการสอนและฝึกปฏิบัติ

ผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหาเกี่ยวกับการจัดเตรียมสถานที่ในการสอนและฝึกปฏิบัติวิชาภาษาไทย ในส่วนที่ประสบปัญหาพบว่า ปัญหาที่ประสบเป็นอันดับแรก คือ ขาดห้องฝึกปฏิบัติการทางภาษาไทย

2.5 ปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศการสอน

ผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศการสอนวิชาภาษาไทย ภายในวิทยาเขต ในส่วนที่ประสบปัญหาพบว่า ปัญหาที่ประสบเป็นอันดับแรก คือ ผู้ให้การนิเทศขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการสอน

ส่วนที่ 2 การตอบแบบสอบถามของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย

สภาพการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2538 ของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย

1. ด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน

1.1 การศึกษารายละเอียดของหลักสูตร

การปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยเกี่ยวกับการศึกษารายละเอียดของหลักสูตรโดยภาพรวมแล้วพบว่า มีการปฏิบัติในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยมีการปฏิบัติในระดับมาก คือ ศึกษาคำอธิบายรายวิชา ศึกษาจุดมุ่งหมายรายวิชา ศึกษารายละเอียดของหลักสูตรจากเอกสารหลักสูตรด้วยตนเอง และศึกษาโครงสร้างของหลักสูตร ส่วนการปฏิบัติเกี่ยวกับการศึกษารายละเอียดของหลักสูตรที่อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยมีการปฏิบัติในระดับน้อย คือ ศึกษารายละเอียดของหลักสูตรจากการเข้าร่วมประชุมสัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตร

1.2 การวางแผนการใช้หลักสูตร

การปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยเกี่ยวกับการวางแผนการใช้หลักสูตรโดยภาพรวมแล้วพบว่า มีการปฏิบัติในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยมีการปฏิบัติในระดับมากทุกข้อ

1.3 การจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร

การปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยเกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรโดยภาพรวมแล้วพบว่า มีการปฏิบัติในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยมีการปฏิบัติในระดับมาก คือ การจัดทำแบบฝึกหัดวิชาภาษาไทย และการจัดทำใบความรู้วิชาภาษาไทย ส่วนการปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยเกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรที่มีการปฏิบัติในระดับน้อย คือ การจัดทำรายชื่อหนังสืออ่านนอกเวลาภาษาไทย การจัดทำหนังสือเรียนวิชาภาษาไทย และการจัดทำตำราวิชาภาษาไทย

2. ด้านการดำเนินการสอนตามหลักสูตร

2.1 การวางแผนการสอน

การปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยเกี่ยวกับการวางแผนการสอน โดยภาพรวมแล้วพบว่า มีการปฏิบัติในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยมีการปฏิบัติในระดับมากทุกข้อ

2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยภาพรวมแล้วพบว่า มีการปฏิบัติในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยมีการปฏิบัติในระดับมากทุกข้อ

2.3 การใช้สื่อการสอน

การปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอน โดยภาพรวมแล้วพบว่า มีการปฏิบัติในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยมีการปฏิบัติในระดับมาก คือ เลือกใช้สื่อการสอนให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน เนื้อหา และผู้เรียน ส่วนการปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนที่มีการปฏิบัติในระดับน้อย คือ ศึกษาวิธีผลิตสื่อการสอนที่หลากหลาย ให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการใช้และบำรุงรักษาสื่อการสอน ศึกษาวิธีการใช้และบำรุงรักษาสื่อการสอน และให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อการสอน

สำหรับประเภทของสื่อการสอนที่อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยใช้ในระดับมากคือ รูปภาพ แผนภูมิ แถบบันทึกเสียงหรือแผ่นเสียง แผ่นใสและเครื่องฉายภาพข้ามศีรษะ และเกม เพลง หรือนาฏกรรมต่างๆ และสื่อการสอนที่อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยใช้ในระดับน้อยที่สุดคือ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

2.4 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

การปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย โดยรวมแล้วพบว่า มีการปฏิบัติในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยมีการปฏิบัติในระดับมาก คือ แจ้งวัตถุประสงค์ของการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย สนับสนุนผู้เรียนให้เข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยตามความถนัดและความสนใจ และประเมินผลการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยเป็นระยะ ส่วน

การปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยที่มีการปฏิบัติในระดับน้อย คือ จัดประกวดอ่านทำนองเสนาะ จัดแสดงละครจากวรรณคดี จัดแสดงเพลงพื้นบ้าน จัดแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับวิชาภาษาไทย เชิญวิทยากรมาบรรยายหรือตอบคำถามเกี่ยวกับวิชาภาษาไทย จัดทัศนศึกษาออกสถานที่ และจัดกิจกรรมในรูปของชมรมหรือชุมนุมต่างๆที่เกี่ยวกับภาษาไทย

2.5 การวัดและประเมินผล

การปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย โดยภาพรวมแล้วพบว่า มีการปฏิบัติในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยมีการปฏิบัติในระดับมากทุกข้อ

ปัญหาการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทย ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2538 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย

1. ปัญหาด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน

1.1 ปัญหาเกี่ยวกับการศึกษารายละเอียดของหลักสูตร

เมื่อพิจารณาปัญหาของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยเกี่ยวกับการศึกษารายละเอียดของหลักสูตรโดยภาพรวมแล้วพบว่า ประสบปัญหาในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาปัญหาของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยเกี่ยวกับเนื้อหาของหลักสูตรวิชาภาษาไทยแต่ละรายวิชา ซึ่งได้แก่ วิชาภาษาไทย 1 (รหัส 131-101) วิชาภาษาไทย 2 (รหัส 131-102) วิชาภาษาไทย 3 (รหัส 131-203) และวิชาภาษาไทย 4 (รหัส 131-204) พบว่าประสบปัญหาในระดับน้อยเช่นเดียวกัน

1.2 ปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนการใช้หลักสูตร

เมื่อพิจารณาปัญหาของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยเกี่ยวกับการวางแผนการใช้หลักสูตรโดยภาพรวมแล้วพบว่า ประสบปัญหาในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ปัญหาที่อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยประสบในระดับมาก คือ บุคลากรที่เกี่ยวข้องไม่เห็นความสำคัญของการวางแผนการใช้หลักสูตร และขาดงบประมาณในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานหรือโครงการเกี่ยวกับวิชาภาษาไทย

1.3 ปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร

เมื่อพิจารณาปัญหาของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย เกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร โดยภาพรวมแล้วพบว่า ประสบปัญหาในระดับมาก ซึ่งปัญหาดังกล่าวคือ

ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร ไม่มีเวลาในการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร และขาดโอกาสในการเข้าอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร

2. ปัญหาด้านการดำเนินการสอนตามหลักสูตร

2.1 ปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนการสอน

เมื่อพิจารณาปัญหาของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยเกี่ยวกับการวางแผนการสอน โดยภาพรวมแล้วพบว่า ประสบปัญหาในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ปัญหาที่อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยประสบในระดับมาก คือ ขาดงบประมาณในการจัดซื้อจัดหาหนังสืออ่านนอกเวลาสำหรับผู้เรียน

2.2 ปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

เมื่อพิจารณาปัญหาของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยภาพรวมแล้วพบว่า ประสบปัญหาในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ปัญหาที่อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยประสบในระดับมาก คือ จำนวนคาบเรียนที่กำหนดในหลักสูตรน้อยไปสำหรับการฝึกทักษะทางภาษาไทย จำนวนผู้เรียนในชั้นมีมากทำให้ไม่สามารถฝึกฝนทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนให้แก่ผู้เรียนได้ทั่วถึง และผู้เรียนขาดความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน

2.3 ปัญหาเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอน

เมื่อพิจารณาปัญหาของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอน โดยภาพรวมแล้วพบว่า ประสบปัญหาในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ปัญหาที่อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยประสบในระดับมาก คือ ขาดศูนย์บริการสื่อการสอนในวิทยาเขต และไม่มีเวลาผลิตสื่อการสอน

2.4 ปัญหาเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

เมื่อพิจารณาปัญหาของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร โดยภาพรวมแล้วพบว่า ประสบปัญหาในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ปัญหาที่อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยประสบในระดับมาก คือ ไม่สามารถจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยได้เนื่องจากไม่มีเวลา ขาดงบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรม

เสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย และอาคารสถานที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร
วิชาภาษาไทย

2.5 ปัญหาเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล

เมื่อพิจารณาปัญหาของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยเกี่ยวกับการวัดและ
ประเมินผล โดยภาพรวมแล้วพบว่า ประสบปัญหาในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบ
ว่า ปัญหาที่อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยประสบในระดับมาก คือ ไม่มีเวลาสร้างเครื่องมือวัดผล
แบบอื่นนอกจากแบบทดสอบ

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรภาษาไทยระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพ ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2538 ผู้วิจัยแยกอภิปรายผลตามหัวข้อดังต่อไปนี้

การอภิปรายผลการสัมภาษณ์ผู้บริหาร

1. สภาพและปัญหาด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน

1.1 การศึกษารายละเอียดของหลักสูตร

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ศึกษารายละเอียดของหลักสูตรวิชา
ภาษาไทย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สัจด์ อุทรานันท์ (2532:275) และใจทิพย์ เชื้อรัตนพงษ์
(2539:143) ที่ว่า ผู้บริหารมีบทบาทในการทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่โรงเรียนใช้อยู่อย่าง
ถ่องแท้ ส่วนวิธีการศึกษารายละเอียดของหลักสูตรวิชาภาษาไทยของผู้บริหารพบว่า ผู้บริหาร
ส่วนใหญ่ศึกษาจากเอกสารหลักสูตรด้วยตนเอง และหัวข้อที่ศึกษาส่วนใหญ่ คือโครงสร้างของ
หลักสูตร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสมศรี หมั่นประโคน (2537:103) ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน
ศึกษารายละเอียดของหลักสูตรด้วยตนเอง และสอดคล้องกับแนวคิดของ สุจวิต เพียรชอบ
(2539: 30) ที่ว่า ผู้บริหารควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาภาษาไทยในด้านหลักการ
จุดหมาย โครงสร้างของหลักสูตร วิธีการนำหลักสูตรไปใช้ทั้งวิชาบังคับและวิชาเลือก และการจัด
โปรแกรมสำหรับผู้เรียน ทั้งนี้เพื่อจะได้บริหารหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านปัญหาเกี่ยวกับการศึกษารายละเอียดหลักสูตรพบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่
ประสบปัญหา และเมื่อพิจารณาถึงการศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาภาษาไทยแต่ละ

รายวิชาพบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหาเช่นเดียวกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในการพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาไทยของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ผู้บริหารโดยเฉพาะอย่างยิ่งหัวหน้าแผนกวิชาภาษาไทย มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร จึงทำให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดของหลักสูตรเป็นอย่างดี การที่ผู้บริหารไม่ประสบปัญหาเกี่ยวกับการศึกษารายละเอียดหลักสูตรนั้น นับว่าเป็นสิ่งที่ดีซึ่งจะมีผลต่อการดำเนินการใช้หลักสูตรให้มีประสิทธิภาพต่อไป

1.2 การวางแผนการใช้หลักสูตร

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่จัดให้มีการวางแผนการใช้หลักสูตร การที่ผู้บริหารจัดให้มีการวางแผนการใช้หลักสูตรนั้น นับว่าเป็นการปฏิบัติที่ดี เนื่องจากการวางแผนการใช้หลักสูตร จะทำให้การดำเนินการใช้หลักสูตรเป็นไปอย่างราบรื่น ดังที่ แรมสมร อยู่สถาพร (2536: 248) กล่าวว่า การวางแผนการใช้หลักสูตรจะช่วยให้การใช้หลักสูตรของแต่ละสถาบันเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับผู้ที่มีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทย ส่วนใหญ่ คือ หัวหน้าแผนกวิชาภาษาไทย และหัวหน้าคณะวิชาศึกษาทั่วไปนั้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิไลวรรณ ภูดี (2539 : 168) ที่พบว่า ผู้ที่มีส่วนร่วมในการวางแผนการใช้หลักสูตร คือ หัวหน้าหมวดวิชาภาษาไทย และผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ส่วนวิธีการวางแผนการใช้หลักสูตรที่ผู้บริหารปฏิบัติส่วนใหญ่ คือสำรวจข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับความต้องการใช้วัสดุ อุปกรณ์ สื่อการสอน สถานที่ และงบประมาณ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2533: 13 – 15) และบุญมี เณรยอด (ม.ป.ป.: 138) ที่กล่าวไว้สอดคล้องกันว่า การวางแผนการใช้หลักสูตรผู้บริหารโรงเรียนจะต้องศึกษาว่าทางโรงเรียนมีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง และการวางแผนการใช้หลักสูตรจะต้องคำนึงถึงสิ่งที่จำเป็น ได้แก่ การเตรียมความพร้อมของบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร การเตรียมความพร้อมด้านวัสดุหลักสูตร อุปกรณ์ สื่อการสอน อาคารสถานที่ และงบประมาณของโรงเรียน

ด้านปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทย พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในการวางแผนการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทยนั้น ประกอบด้วยคณะทำงานหลายฝ่าย โดยเฉพาะอย่างยิ่งหัวหน้าแผนกวิชาภาษาไทย และหัวหน้าคณะวิชาศึกษาทั่วไป ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยเป็นอย่างดี อันจะส่งผลดีต่อการวางแผนการใช้หลักสูตร

2. สภาพและปัญหาด้านการจัดปัจจัยและสภาพต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร

2.1 การเตรียมบุคลากรและการจัดอาจารย์เข้าสอน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่มีการดำเนินการเพื่อเตรียมบุคลากรและจัดอาจารย์เข้าสอนวิชาภาษาไทย สำหรับวิธีการเตรียมบุคลากรและจัดอาจารย์เข้าสอนวิชา

ภาษาไทยที่ปฏิบัติส่วนใหญ่ คือ จัดอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยเข้ารับการอบรมสัมมนา เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนภาษาไทย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สงัด อุทรานันท์ (2532: 264 – 265) และอุทัย บุญประเสริฐ (2540: 39) ที่ว่า ในการนำหลักสูตรใหม่ไปใช้ ผู้บริหารควรเตรียมครูให้พร้อมโดยการจัดประชุมชี้แจง การอบรม การประชุมสัมมนาให้มีความรู้ ความเข้าใจหลักสูตรและวิธีการใช้หลักสูตร และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ จิรพร รักษาผล (2533: 92) สุภัทรา ชุสม (2536 : 130) และ สมศรี หมั่นประโคน (2537 : 175) ที่พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่สนับสนุนให้ครูภาษาไทยเข้าร่วมประชุมสัมมนาเกี่ยวกับการใช้หลักสูตร จาก ผลการวิจัยดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารเป็นผู้ที่เห็นความสำคัญของการเตรียมบุคลากร ซึ่ง จะช่วยให้มีความพร้อมที่จะนำหลักสูตรไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับการจัดอาจารย์เข้าสอน ผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่มีส่วนร่วมในการจัดอาจารย์ เข้าสอนวิชาภาษาไทยส่วนใหญ่ คือ หัวหน้าแผนกวิชาภาษาไทย และหัวหน้าคณะวิชาศึกษาทั่วไป โดยวิธีการจัดอาจารย์เข้าสอนวิชาภาษาไทยที่ปฏิบัติส่วนใหญ่ คือ จัดตามความสามารถและ ประสบการณ์ และจัดให้ตรงตามวุฒิการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิไลวรรณ ภูดี (2539: 169) ที่พบว่า ผู้บริหารจัดครูเข้าสอนวิชาภาษาไทย โดยจัดอาจารย์ผู้สอนที่มีวุฒิทางด้าน ภาษาไทยเข้าสอน ในการจัดอาจารย์เข้าสอนวิชาภาษาไทยดังกล่าว นับว่ามีความเหมาะสมแล้ว เนื่องจากวิชาภาษาไทยมีความสำคัญในฐานะเป็นภาษาประจำชาติไทย เป็นเอกลักษณ์แสดง ความเป็นชาติไทย ซึ่งนักศึกษาจะต้องมีความรู้พื้นฐานวิชาภาษาไทยเป็นอย่างดี และสามารถ ใช้ภาษาไทยในการติดต่อสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยจึงต้องเป็น ผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาภาษาไทยเป็นอย่างดี ดังที่ สุจริต เพ็ชรขอบ (2539: 9) กล่าวไว้ว่า “การจัดบุคลากรเพื่อเข้าสอนวิชาภาษาไทย ควรจัดให้เหมาะสม อาจารย์ผู้สอนวิชา ภาษาไทยควรได้รับการอบรมเพื่อเป็นอาจารย์ภาษาไทยโดยเฉพาะ มิใช่ใครเป็นอาจารย์ผู้สอน วิชาภาษาไทยก็ได้”

ด้านปัญหาเกี่ยวกับการเตรียมบุคลากรและการจัดอาจารย์เข้าสอนพบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารตระหนักถึงความสำคัญของการ เตรียมบุคลากรและการจัดอาจารย์เข้าสอน ซึ่งจะส่งผลต่อประสิทธิภาพของหลักสูตร จึงมี การวางแผนจัดเตรียมบุคลากรและจัดอาจารย์เข้าสอนได้เหมาะสม

2.2 การจัดตารางสอน

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่มีส่วนร่วมมากในการจัดตารางสอนวิชาภาษาไทย ส่วนใหญ่ คือ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และหัวหน้าคณะวิชาศึกษาทั่วไป ซึ่งสอดคล้อง กับผลการวิจัยของ ฉวีวรรณ พูลนาผล (2535:129) และวิไลวรรณ ภูดี (2539:163) ที่พบว่า ผู้มี ส่วนร่วมในการจัดตารางสอนวิชาภาษาไทย คือ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และหัวหน้า กลุ่มวิชา สำหรับวิธีการจัดตารางสอนวิชาภาษาไทยที่ปฏิบัติส่วนใหญ่ คือ จัดวิชาภาษาไทยไว้ใน

ช่วงเวลาต่างๆ ตามความเหมาะสมนั้น สอดคล้องกับแนวคิดของ กิติมา ปรีดีติลล (2532: 53) และปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2542:129) ที่ว่า ผู้จัดตารางสอนจะกำหนดวิชาใดก่อน ต้องคำนึงถึงผู้เรียนและผู้สอน ควรจัดให้สอดคล้องกับอาจารย์ผู้สอน และการกำหนดวิชาที่เรียนลงไปในแต่ละคาบโดยคำนึงถึงความเหมาะสมของแต่ละวิชา ทั้งนี้การจัดตารางสอนไว้ในช่วงเวลาต่างๆ ตามความเหมาะสมมีผลต่อประสิทธิภาพการเรียนการสอน ดังที่ บุญมี เณรยอด (ม.ป.ป. :152) กล่าวว่า “การจัดตารางสอนโดยคำนึงช่วงเวลาต่างๆในการเรียนรู้ จะช่วยส่งเสริมพัฒนาการของผู้เรียน”

ด้านปัญหาเกี่ยวกับการจัดตารางสอน ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากในการจัดตารางสอนนั้น มีคณะกรรมการจัดทำตารางสอนที่ผู้บริหารแต่งตั้งจากหัวหน้าคณะวิชาต่างๆ มาร่วมพิจารณาในการจัดตารางสอนวิชาต่างๆตามความเหมาะสม

2.3 การจัดบริการวัสดุหลักสูตร และสื่อการสอน

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ดำเนินการจัดบริการวัสดุหลักสูตร และสื่อการสอนวิชาภาษาไทย โดยผู้มีส่วนร่วมในการจัดบริการส่วนใหญ่ คือ หัวหน้าแผนกวิชาภาษาไทย และหัวหน้าคณะวิชาศึกษาทั่วไป สำหรับการดำเนินการจัดบริการวัสดุหลักสูตร และสื่อการสอนที่ปฏิบัติเป็นส่วนใหญ่ คือ จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ สื่อการสอนให้อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยอย่างเพียงพอ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุจริต เพียรชอบ (2539: 30 – 31) ที่ว่า ผู้บริหารควรมีบทบาทในการจัดบริการด้านสื่อการสอนโดยอำนวยความสะดวกให้แก่อาจารย์ผู้สอนด้วยการจัดสื่อการสอนต่างๆไว้บริการ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของสมศรี นามันประโคน (2537: 175) และวิไลวรรณ ภูดี (2539:170) ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนดำเนินการจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการสอนแก่อาจารย์ผู้สอน การที่ผู้บริหารจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ให้อาจารย์ผู้สอนใช้อย่างเพียงพอนั้น แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารเห็นความสำคัญและความจำเป็นของการใช้วัสดุ อุปกรณ์ สื่อการสอนประกอบการเรียนการสอนอันจะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ดังที่ สวัสดิ์ จงกล (2539: 28) กล่าวว่า “ครูใหญ่มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดหาเอกสารประกอบหลักสูตรและสื่อการสอนให้ครูเพื่อให้นักเรียนการสอนมีประสิทธิภาพประสิทธิผล”

ด้านปัญหาเกี่ยวกับการจัดบริการวัสดุหลักสูตร และสื่อการสอนวิชาภาษาไทย พบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ในวิทยาเขตสังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล มีฝ่ายบริการซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดบริการวัสดุหลักสูตร และสื่อการสอน ซึ่งผู้บริหารกับฝ่ายบริการมีการประสานงานร่วมกัน จึงสามารถอำนวยความสะดวกในการจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการสอนให้อาจารย์ผู้สอนได้เป็นอย่างดี

2.4 การจัดสถานที่ในการสอนและฝึกปฏิบัติ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ดำเนินการจัดเตรียมสถานที่ในการสอนและฝึกปฏิบัติวิชาภาษาไทย โดยผู้ที่มีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดเตรียมส่วนใหญ่ คือ หัวหน้าแผนกวิชาภาษาไทย และหัวหน้าคณะวิชาศึกษาทั่วไป สำหรับวิธีการจัดเตรียมสถานที่ในการสอนและฝึกปฏิบัติวิชาภาษาไทย ที่ปฏิบัติส่วนใหญ่ คือ การจัดห้องเรียนให้มีขนาดเหมาะสมกับจำนวนผู้เรียน ทั้งนี้การที่ผู้บริหารได้จัดให้มีการดำเนินการจัดเตรียมสถานที่ในการสอนและฝึกปฏิบัติวิชาภาษาไทย นับว่าเป็นการปฏิบัติที่ดี เพราะการจัดอาคารสถานที่ในการสอนและฝึกปฏิบัติให้มีความเหมาะสม เป็นปัจจัยสำคัญที่จะทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพ ดังที่ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2538 : 184) และ สุจริต เพียรชอบ (2534 : 21) กล่าวไว้สอดคล้องกันว่า การจัดห้องเรียนให้มีสภาพเหมาะสมมีเนื้อที่พอที่จะจัดกิจกรรมต่างๆได้ การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนเป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของเด็ก

ด้านปัญหาเกี่ยวกับการจัดสถานที่ในการสอนและฝึกปฏิบัติวิชาภาษาไทยพบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารเห็นความสำคัญของการจัดสถานที่ในการสอนและฝึกปฏิบัติว่า เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ และมีคณะทำงานในการดำเนินการจัดเตรียมสถานที่ในการสอนและฝึกปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วยหัวหน้าแผนกวิชาภาษาไทย หัวหน้าคณะวิชาศึกษาทั่วไป ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายบริการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ และอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยตามลำดับ ประกอบกับได้รับงบประมาณสนับสนุนจากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จึงทำให้การดำเนินการจัดเตรียมอาคารสถานที่ในการสอนและฝึกปฏิบัติเป็นไปอย่างราบรื่น

2.5 การนิเทศการสอน

จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่มีการดำเนินการนิเทศการสอนวิชาภาษาไทยภายในวิทยาเขต ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของ อนนต์ ศรีศักดิ์ (2534: 109) ที่พบว่า ผู้บริหาร และอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล เห็นว่าการนิเทศการสอนวิชาภาษาไทยภายในวิทยาเขตมีการปฏิบัติน้อย การที่ผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่มีการดำเนินการนิเทศการสอน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารมีภาระงานมากทำให้ไม่มีเวลาในการนิเทศ ในส่วนของผู้บริหารที่มีการนิเทศการสอนวิชาภาษาไทย พบว่า ผู้มีส่วนร่วมในการนิเทศการสอนส่วนใหญ่ คือ หัวหน้าแผนกวิชาภาษาไทย และผู้ช่วยผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการนั้น อาจเนื่องมาจากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลไม่มีหน่วยงานศึกษานิเทศก์โดยตรง ในการนิเทศจึงเป็นหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงของหัวหน้าแผนกวิชาภาษาไทยซึ่งเป็นผู้ใกล้ชิดกับอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย และผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการ ก็มีบทบาทโดยตรงในการบริหารงานการเรียนการสอน ซึ่งบุคคลดังกล่าวย่อมรู้ถึงปัญหาและความต้องการของอาจารย์ผู้สอนภาษาไทยเป็นอย่างดี ผลการวิจัยดังกล่าวสอดคล้องกับคำกล่าวของ ชารี มณีศรี (2538:52) และ ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2541: 49) ที่กล่าวไว้สอดคล้องกันว่า บุคลากรในการนิเทศภายในสถานศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้ช่วยสถานศึกษาฝ่ายวิชาการ หัวหน้าคณะ และหัวหน้าแผนก

การดำเนินการนิเทศการสอนและกิจกรรมการนิเทศที่ผู้บริหารดำเนินการส่วนใหญ่คือ การติดตามและประเมินผลการนิเทศอย่างสม่ำเสมอ และกิจกรรมการนิเทศที่จัดขึ้นส่วนใหญ่ คือ การให้คำปรึกษา และการอบรมสัมมนา ทั้งนี้การที่ผู้บริหารติดตามและประเมินผลการนิเทศอย่างสม่ำเสมอนั้น แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารเห็นความสำคัญของการตรวจสอบผลการปฏิบัติงานของอาจารย์ผู้สอน ซึ่งนับว่าเป็นการปฏิบัติที่ถูกต้องเพราะจะทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของอาจารย์ได้เป็นอย่างดี มีการพัฒนามากน้อยเพียงใด เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้ดียิ่งขึ้นต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชารี มณีศรี (2538: 203) ที่ว่า การติดตามและประเมินผลเป็นขั้นตอนหนึ่งของกระบวนการนิเทศภายในโรงเรียน เป็นการตรวจสอบผลการดำเนินการนิเทศตามโครงการที่กำหนด เพื่อนำผลการประเมินเป็นข้อมูลป้อนกลับในการปรับปรุงแก้ไข เพื่อให้กิจกรรมการนิเทศภายในโรงเรียนดำเนินไปด้วยดี สำหรับกิจกรรมการนิเทศที่ผู้บริหารจัดขึ้นส่วนใหญ่คือ การให้คำปรึกษา และการจัดอบรมสัมมนานั้น อาจเนื่องมาจาก เป็นกิจกรรมที่กระทำได้ง่าย สะดวกต่อการปฏิบัติ

ด้านปัญหาเกี่ยวกับการนิเทศการสอนวิชาภาษาไทยพบว่า ผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่มีการดำเนินการนิเทศการสอน อย่่างไรก็ดี ในส่วนของผู้บริหารที่ดำเนินการนิเทศการสอนพบว่า ประสบปัญหาคือ ผู้ให้การนิเทศขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศการสอน ทั้งนี้ปัญหาดังกล่าว อาจเนื่องมาจากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ไม่มีหน่วยงานศึกษานิเทศก์โดยตรง ทำให้ขาดผู้ที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญในการนิเทศมาให้การอบรม ให้คำแนะนำ เกี่ยวกับการนิเทศการสอนแก่ผู้นิเทศ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมศรี หมั่นประโคน (2537:164) ที่พบว่า ผู้นิเทศการสอนวิชาภาษาไทยไม่มีความรู้ ขาดผู้นิเทศที่มีความสามารถเฉพาะ และสอดคล้องกับคำกล่าวของ ชารี มณีศรี (2538: 205) ที่กล่าวถึงปัญหาและอุปสรรคการนิเทศภายในโรงเรียนว่า โรงเรียนมีปัญหาเนื่องจากขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิธีดำเนินการนิเทศงานวิชาการภายในโรงเรียน

การอภิปรายผลที่ได้จากแบบสอบถามอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย

1. สภาพและปัญหาด้านการแปลงหลักสูตรไปสู่การสอน

1.1 การศึกษารายละเอียดของหลักสูตร

จากผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยเกี่ยวกับการศึกษารายละเอียดของหลักสูตรโดยภาพรวมแล้วพบว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยมีการปฏิบัติในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ธวัชชัย ชัยจิรณายากุล (2536: 47) และ

อมรา เล็กเริงสินธุ์ (2537: 10) ที่ว่า ครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการใช้หลักสูตร ถ้าครูศึกษาหลักสูตรจนเข้าใจถ่องแท้ สามารถนำไปใช้ได้อย่างดี ก็จะทำให้หลักสูตรสัมฤทธิ์ผลได้ อีกทั้งยังสอดคล้องกับคำกล่าวของ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537: 81) ที่ว่า ผู้สอนควรจะศึกษาหลักสูตรอย่างละเอียดทั้งภาคจุดประสงค์ และภาคเนื้อหา

เมื่อพิจารณาการปฏิบัติเป็นรายข้อพบว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยปฏิบัติในระดับน้อยเกี่ยวกับการศึกษารายละเอียดของหลักสูตร คือ การร่วมประชุมสัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตร การที่อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยเข้าร่วมประชุมสัมมนาเกี่ยวกับหลักสูตรในระดับน้อย อาจเนื่องมาจาก ขาดงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอ ทำให้ในการเข้าอบรมแต่ละครั้งมีเพียงตัวแทนของแต่ละวิทยาเขตเข้ารับการอบรม

สำหรับปัญหาของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยเกี่ยวกับการศึกษารายละเอียดของหลักสูตรโดยภาพรวมแล้วพบว่า ประสบปัญหาในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาปัญหาด้านเนื้อหาวิชาภาษาไทยแต่ละรายวิชาคือ วิชาภาษาไทย 1 (รหัส 131 – 101) วิชาภาษาไทย 2 (รหัส 131-102) วิชาภาษาไทย 3 (รหัส 131 – 203) และวิชาภาษาไทย 4 (รหัส 131 – 204) พบว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยประสบปัญหาในระดับน้อยเช่นเดียวกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลซึ่งเป็นผู้ใช้หลักสูตรโดยตรง มีโอกาสเป็นตัวแทนของอาจารย์ผู้สอนในแต่ละวิทยาเขตไปทำหน้าที่เป็นคณะกรรมการร่วมพัฒนาหลักสูตรวิชาภาษาไทย มีส่วนร่วมในการกำหนดจุดมุ่งหมายรายวิชา คำอธิบายรายวิชา และเนื้อหา เมื่ออาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยนำจุดมุ่งหมายรายวิชา คำอธิบายรายวิชา และเนื้อหาที่เสนอไว้ในหลักสูตรไปใช้สอนในชั้นเรียน จึงทำให้ประสบปัญหาเกี่ยวกับเนื้อหาแต่ละรายวิชาในหลักสูตรในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ สัจด์ อุทรานันท์ (2532 :192-194) ที่ว่า ครูผู้สอนซึ่งเป็นนักพัฒนาหลักสูตรระดับผู้ดำเนินการ เป็นผู้ใกล้ชิดนักเรียน มีความเข้าใจนักเรียน ทราบความยากง่าย ความสั้นยาวของเนื้อหา ตลอดจนโอกาสในการจัดประสบการณ์ทั้งทางตรงและทางอ้อมแก่นักเรียน ครูจึงเป็นผู้ที่กำหนด และให้ความคิดเห็นอย่างดีเกี่ยวกับเนื้อหา การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตลอดจนการจัดประสบการณ์ต่าง ๆ ที่มีคุณค่า และเหมาะสมกับผู้เรียน และสอดคล้องกับคำกล่าวของ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537:8) ที่ว่า ถ้าคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรเป็นผู้ใช้หลักสูตรเอง ปัญหาอุปสรรค และความไม่เข้าใจในเรื่องหลักสูตรจะเกิดขึ้นน้อยมากหรือแทบไม่มีเลย

1.2 การวางแผนการใช้หลักสูตร

ผลการวิจัยพบว่า เมื่อพิจารณาการปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยเกี่ยวกับการวางแผนการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทยโดยภาพรวมแล้วพบว่า อาจารย์ผู้สอนวิชา

ภาษาไทย มีการปฏิบัติในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยปฏิบัติในระดับมากทุกข้อ การที่อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยปฏิบัติในระดับมากเกี่ยวกับการวางแผนการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทยเป็นการปฏิบัติที่ถูกต้อง เพราะถ้าอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยดำเนินการวางแผนการนำหลักสูตรไปใช้ จะทำให้การดำเนินการใช้หลักสูตรเป็นไปอย่างราบรื่นซึ่งจะส่งผลดีต่อการเรียนการสอน ดังที่ วิชัย วงษ์ใหญ่ (2533:13-15) กล่าวว่า “การวางแผนการใช้หลักสูตรเป็นสิ่งที่ผู้รับผิดชอบหลักสูตรต้องดำเนินการเพื่อให้การนำหลักสูตรมาใช้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ซึ่งผู้บริหารและอาจารย์ผู้สอนจะต้องวางแผนการใช้หลักสูตรโดยคำนึงถึงงบประมาณ ความพร้อมของบุคลากร วัสดุหลักสูตร อาคารสถานที่ ซึ่งการวางแผนการใช้หลักสูตรอย่างเป็นระบบจะช่วยให้หลักสูตรบรรลุความสำเร็จได้”

สำหรับปัญหาเกี่ยวกับการวางแผนการใช้หลักสูตรโดยภาพรวมแล้วพบว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยประสบปัญหาในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ปัญหาการวางแผนการใช้หลักสูตรที่อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยประสบในระดับมากคือ บุคลากรที่เกี่ยวข้องไม่เห็นความสำคัญของการวางแผนการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทย และขาดงบประมาณในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานหรือโครงการเกี่ยวกับวิชาภาษาไทย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมศรี หมั่นประโคน (2537:132) และวิไลวรรณ ภูดี (2539:166) ที่พบว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยขาดประสบการณ์ในการวางแผนการใช้หลักสูตร ไม่ได้รับความช่วยเหลือจากผู้บริหารโรงเรียน สำหรับปัญหาคำว่าบุคลากรที่เกี่ยวข้องไม่เห็นความสำคัญของการวางแผนการใช้หลักสูตรวิชาภาษาไทยนั้น อาจเนื่องมาจากบุคลากรที่เกี่ยวข้องไม่ได้เข้ารับการอบรมจึงขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการวางแผนการใช้หลักสูตร ส่วนปัญหาการขาดงบประมาณในการดำเนินการตามแผนปฏิบัติงานหรือโครงการเกี่ยวกับวิชาภาษาไทยนั้น อาจเนื่องมาจาก สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลเป็นสถาบันที่จัดการเรียนการสอนโดยเน้นสายอาชีพเป็นหลัก ดังนั้นสถาบันจึงจัดสรรงบประมาณสำหรับโครงการที่เกี่ยวกับวิชาชีพมากกว่าโครงการ หรืองานที่เกี่ยวกับวิชาภาษาไทย

1.3 การจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร

ผลการวิจัยพบว่า เมื่อพิจารณาการปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยเกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรโดยภาพรวมแล้วพบว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยมีการปฏิบัติในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการตอบแบบสัมภาษณ์ของผู้บริหารวิทยาเขตที่พบว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยขาดความกระตือรือร้นในการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร ส่วนการปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรที่อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยปฏิบัติในระดับมาก คือ การจัดทำแบบฝึกหัดวิชาภาษาไทย และการจัดทำใบความรู้วิชาภาษาไทย ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจาก การจัดทำแบบฝึกหัดวิชาภาษาไทย และการจัดทำใบความรู้วิชาภาษาไทย เป็นสิ่งที่อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยจัดเตรียมพร้อมอยู่แล้วสำหรับการสอน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเรียนรู้ของผู้เรียน และเพื่อเป็นเครื่องมือในการวัดและประเมินผลผู้เรียน ซึ่งนับว่าเป็นการปฏิบัติที่ดี ส่วนการปฏิบัติโดยรวมที่พบว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยมีการปฏิบัติในระดับน้อยเกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรนั้น อาจเนื่องมาจากอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย

ไม่ได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร จึงขาดความรู้ความเชี่ยวชาญในการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร

สำหรับปัญหาของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยเกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรโดยภาพรวมแล้วพบว่า ประสบปัญหาในระดับมาก คือ ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร ไม่มีเวลาในการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร และขาดโอกาสในการเข้าอบรมสัมมนาเกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร สอดคล้องกับคำกล่าวของ สุจริต เพียรชอบ (2531: 26) ที่ว่า การนำหลักสูตรวิชาภาษาไทยไปใช้ในสถานศึกษา มีปัญหาด้านต่าง ๆ คือ ครูไม่เข้าใจจุดหมายและเนื้อหาของหลักสูตรวิชาภาษาไทย ครูทำหน้าที่อย่างอื่น นอกจากการสอนจนไม่มีเวลาทำหน้าที่ครูสอนภาษาไทยอย่างเต็มที่ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมพงษ์ บุญหนุน (2540: 99) ที่พบว่า อาจารย์ผู้สอนไม่เคยเข้าร่วมประชุมสัมมนาเพื่อจัดทำเอกสารการเรียนวิชาภาษาไทย ซึ่งปัญหาดังกล่าวอาจเนื่องมาจากการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรเป็นงานที่ต้องอาศัยความรู้ความเชี่ยวชาญในการดำเนินการ ต้องอาศัยการศึกษาวิเคราะห์รายละเอียดของหลักสูตรในเรื่องของจุดมุ่งหมายรายวิชา คำอธิบายรายวิชาอย่างถี่ถ้วน ซึ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่อาจารย์ผู้สอนต้องใช้เวลาในการศึกษาและต้องได้รับการอบรมสัมมนาในการจัดทำอย่างต่อเนื่อง จึงจะสามารถดำเนินการในเรื่องดังกล่าวได้อย่างเป็นผลได้

2. ด้านการดำเนินการสอนตามหลักสูตร

2.1 การวางแผนการสอน

ผลการวิจัยพบว่า เมื่อพิจารณาการปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยเกี่ยวกับการวางแผนการสอนโดยภาพรวมแล้ว พบว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยมีการปฏิบัติในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยปฏิบัติในระดับมากทุกข้อ แสดงให้เห็นว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยตระหนักถึงความสำคัญของการวางแผนการสอนว่าการวางแผนการสอนจะทำให้การเรียนการสอนประสบผลสำเร็จตามความมุ่งหวังของหลักสูตรได้ดังคำกล่าวของ บุญชม ศรีสะอาด (2537: 43) และพันทิพา อุทัยสุข (2542: 17) ที่กล่าวไว้สอดคล้องกันว่า การสอนจะประสบความสำเร็จจะต้องอาศัยการวางแผนและการเตรียมการสอน ถ้าขาดการวางแผนและการเตรียมการสอนแล้ว อาจทำให้การสอนล้มเหลวหรือบรรลุผลน้อยมาก ผู้สอนจะพบปัญหาอุปสรรคต่างๆ การดำเนินการสอนจะชุลขลักไม่ราบรื่น

สำหรับปัญหาของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยเกี่ยวกับการวางแผนการสอน โดยรวมแล้วพบว่า ประสบปัญหาในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภัทรา ชูสม (2536: 133) ที่พบว่า ครูภาษาไทยประสบปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยประสบปัญหาในระดับมาก คือ

ขาดงบประมาณในการจัดซื้อจัดหาหนังสืออ่านนอกเวลาสำหรับผู้เรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญฟ้า วิเชียรชม(2532:109) ที่พบว่า ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยขาดแคลนหนังสืออ่านนอกเวลา และหนังสืออ่านประกอบ ทั้งนี้ปัญหาการขาดงบประมาณในการจัดซื้อจัดหาหนังสืออ่านนอกเวลา อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนการสอนของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลไม่ได้กำหนดให้หนังสืออ่านนอกเวลาเป็นส่วนหนึ่งของการเรียนการสอนตามหลักสูตรโดยตรง อย่างไรก็ตาม อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยควรจัดหาหนังสืออ่านนอกเวลาให้แก่ผู้เรียน เพราะหนังสือดังกล่าวมีส่วนสำคัญในการเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามหลักสูตรได้ อีกทั้งยังช่วยให้ผู้เรียนอ่านหนังสือได้อย่างคล่องแคล่วแตกฉาน มีนิสัยรักการอ่าน และได้รับความรู้เพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ปริญา ฤทธิเจริญ (2541: 34) ที่ว่า การกำหนดให้ผู้เรียนอ่านหนังสือนอกเวลานับเป็นกลยุทธ์ที่จะสร้างทักษะการอ่านให้เกิดขึ้นในตัวผู้เรียนและคงอยู่ตลอดไป เมื่อผู้เรียนรักการอ่านก็จะสามารถต่کتดวงสาระอื่นๆได้

2.2 การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยภาพรวมแล้วพบว่า มีการปฏิบัติในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติในระดับมากทุกข้อ แสดงให้เห็นว่าอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยเห็นความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีผลต่อการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพของผู้เรียน ดังคำกล่าวของ อภรณ์ ใจเที่ยง (2537:70) และ สิริวรรณ ศรีพหล (2542: 226) ที่กล่าวถึงความสำคัญของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้สอดคล้องกันว่า กิจกรรมการเรียนการสอนเป็นวิถีทางหนึ่งที่จะนำผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ ผู้เรียนจะเกิดผลสัมฤทธิ์มากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของผู้สอน

สำหรับปัญหาของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนการสอนโดยภาพรวมแล้วพบว่า ประสบปัญหาในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ปัญหาที่อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยประสบในระดับมาก คือ จำนวนคาบเรียนที่กำหนดในหลักสูตรน้อยไปสำหรับการฝึกทักษะทางภาษาไทย ผู้เรียนขาดความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน และจำนวนผู้เรียนในชั้นมีมากทำให้ไม่สามารถฝึกฝนทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนให้แก่ผู้เรียนได้ทั่วถึงนั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภัทรา ชูสม (2536: 125) และประหยัด วรปรีชา (2540: 66) ที่พบว่า ปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยประสบ คือ ผู้เรียนขาดความสนใจ และขาดความกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรมการเรียนการสอน และเวลาเรียนไม่เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของ สุจิต เพียรชอบ และ สายใจ อินทร์พรพรย (2538: 13) ที่ว่า ในบางโรงเรียน ครูภาษาไทยต้องสอนนักเรียนหลายชั้นทำให้ครูเกิดความสับสนและชว่โมงในการสอนทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติกำหนดไว้ไม่เพียงพอที่จะสร้างทักษะให้แก่นักเรียน

จากการที่อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยประสบปัญหาจำนวนคาบเรียนน้อยเกินไปสำหรับฝึกทักษะทางภาษาไทยนั้น อาจเนื่องมาจากธรรมชาติของวิชาภาษาไทยเป็นวิชาทักษะการที่จะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียนนั้น จำเป็นจะต้องให้ผู้เรียน

ได้ฝึกปฏิบัติในเรื่องของทักษะทางภาษาให้มากขึ้น ซึ่งจะต้องใช้เวลามากเช่นเดียวกัน แต่สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลกำหนดการเรียนวิชาภาษาไทยระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเพียง 2 คาบต่อสัปดาห์ จึงไม่เพียงพอต่อการฝึกทักษะทางภาษาไทย สำหรับปัญหาผู้เรียนขาดความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น อาจเนื่องมาจาก อาจารย์ผู้สอนใช้สื่อการสอนน้อย ดังผลการวิจัยด้านการใช้สื่อการสอนที่พบว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยมีการปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนในระดับน้อย นอกจากนี้อาจจะมีสาเหตุมาจากจำนวนผู้เรียนในชั้นมีมากทำให้ อาจารย์ผู้สอนดูแลไม่ทั่วถึง ผู้เรียนไม่ได้เข้าร่วมกิจกรรมโดยทั่วถึงกัน จึงทำให้ผู้เรียนไม่สนใจร่วมกิจกรรม ดังที่ อามรณ์ ใจเที่ยง (2540:73) กล่าวถึงหลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนว่า การจัดกิจกรรมควรมีการใช้สื่อการสอนที่เหมาะสม การให้ผู้เรียนได้แสดงบทบาท ได้แข่งขัน ได้เล่นเกม ได้แสดงออกตามวัย จะทำให้ผู้เรียนเรียนได้ด้วยความปลอดภัย

2.3 การใช้สื่อการสอน

ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนโดยภาพรวมแล้วพบว่า มีการปฏิบัติในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เชาวร์ สุรินทร์ (2532: 111) เฟื่องฟ้า วิเชียรชม (2532: 110) สุกัลยา อำพิน (2533 : 101) และ อนนต์ ศรีศักดิ์ (2534: 113) ที่พบว่า การปฏิบัติด้านการใช้สื่อการสอนในวิชาภาษาไทยมีการปฏิบัติน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติในระดับมากมีเพียงข้อเดียว คือ การเลือกใช้สื่อการสอนให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน เนื้อหา และผู้เรียน ทั้งนี้การที่อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยเลือกใช้สื่อการสอนให้สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน เนื้อหา และผู้เรียนนั้นนับเป็นสิ่งที่ดี เพราะจะทำให้การเรียนการสอนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สมบูรณ์ สงวนญาติ (2534 : 19) พวงเล็ก อุดระ (2539 :112) และ กิตานันท์ มะลิตอง (2540: 89) ที่ว่า การเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ อาจารย์ผู้สอนต้องเลือกสื่อให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหา ความรู้ความสามารถ และสติปัญญาของผู้เรียน

สำหรับสื่อการสอนที่อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยใช้ในระดับน้อยที่สุดคือ บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนนั้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ สุกัลยา อำพิน (2533: 102) และ กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2540: 7) ที่พบว่า สื่อการสอนที่อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยนำมาใช้น้อยที่สุดคือ คอมพิวเตอร์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากคอมพิวเตอร์เป็นสื่อการสอนที่มีวิธีการใช้ซับซ้อน และจำนวนคอมพิวเตอร์มีไม่เพียงพอ ทำให้อาจารย์ผู้สอนภาษาไทยประสบปัญหาในการใช้ จึงหลีกเลี่ยงการใช้คอมพิวเตอร์เป็นสื่อการสอน

ส่วนปัญหาของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอน โดยภาพรวมแล้วพบว่า ประสบปัญหาในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่อาจารย์ผู้สอนประสบปัญหาในระดับมากคือ ขาดศูนย์บริการสื่อการสอนในวิทยาเขต และไม่มีเวลาในการผลิตสื่อการสอนนั้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เฟื่องฟ้า วิเชียรชม (2532: 110)

ประหยัด วรปรีชา (2540: 68) และ สุภัทรา ชูสม (2536: 126) ที่พบว่า การใช้สื่อการสอนของครูที่เป็นปัญหาระดับมาก คือ ขาดแหล่งวิชาการที่ให้บริการและความสะดวกในเรื่องสื่อประกอบการเรียนการสอน และการเตรียมการผลิตสื่อการเรียนการสอน เพราะอาจารย์ผู้สอนมีชั่วโมงสอนมากทำให้ไม่มีเวลาจัดทำสื่อการเรียนการสอน สำหรับปัญหาการใช้สื่อการสอนดังกล่าวนับว่าเป็นปัญหาที่สำคัญต่อการจัดการเรียนการสอน เพราะการใช้สื่อการสอนในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นสิ่งที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ดังที่ สุจิต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรรย์ (2539: 319) กล่าวว่า "การใช้สื่อการสอนช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น ช่วยเร้าให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในการเรียน และช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เน้นความสัมพันธ์เกี่ยวข้องของสิ่งต่างๆ ทั้งที่เกี่ยวข้องกับเวลาและสถานที่" การที่วิทยาเขตไม่มีศูนย์สื่อการสอนไว้ให้บริการแก่อาจารย์ผู้สอน ย่อมทำให้อาจารย์ผู้สอนขาดความสะดวก และขาดการฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการใช้สื่อการสอน ดังที่ เพ็ญทิพย์ พรหมเจริญ (2541: 23) กล่าวว่า "ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษามีบทบาทสำคัญในการให้บริการแก่อาจารย์ผู้สอนเกี่ยวกับวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ตลอดจนมีบทบาทในการสนับสนุนงานในด้านการฝึกอบรมครูอาจารย์ที่ติดต่อขอรับบริการจากศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา"

2.4 การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร

ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยภาพรวมแล้ว อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยมีการปฏิบัติในระดับน้อย สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จิรพร รักษาผล (2530: 131) เฟื่องฟ้า วิเชียรชม (2532: 111) ที่พบว่า อาจารย์ผู้สอนจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยปฏิบัติในระดับน้อยเกี่ยวกับการจัดทัศนศึกษานอกสถานที่ จัดแสดงเพลงพื้นบ้าน เชิญวิทยากรมาบรรยายหรือตอบคำถามเกี่ยวกับวิชาภาษาไทย จัดแสดงละครจากวรรณคดี จัดกิจกรรมในรูปของชมรมหรือชุมนุม จัดแข่งขันตอบปัญหาเกี่ยวกับวิชาภาษาไทย และจัดประกวดอ่านทำนองเสนาะซึ่ง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ จิรพร รักษาผล (2530:131) เชาว สุรินทร์ (2532: 110) เฟื่องฟ้า วิเชียรชม (2532: 111) สมศรี หมั่นประโคน (2537: 178) และสมยศ ชัยชนะ (2540: 84) ที่พบว่า อาจารย์ผู้สอนจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยในระดับน้อยเกี่ยวกับการจัดแสดงละครจากวรรณคดี จัดแสดงเพลงพื้นบ้าน การเชิญวิทยากรมาบรรยาย การศึกษานอกสถานที่ และการจัดชุมนุมภาษาไทย สำหรับปัญหาดังกล่าวอาจเนื่องมาจาก ขาดบุคลากรในการดำเนินการ เนื่องจากอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล มีจำนวนน้อย คือมีเพียงหนึ่งหรือสองคนในแต่ละวิทยาเขต ซึ่งทำให้เป็นอุปสรรคต่อการติดต่อประสานงาน หรือการดำเนินการ

สำหรับปัญหาของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรโดยภาพรวมแล้วพบว่า ประสบปัญหาในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่ประสบปัญหาในระดับมาก คือไม่สามารถจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยได้ เนื่องจากไม่มีเวลา ขาดงบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และอาคารสถานที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เฟื่องฟ้า วิเชียรชม (2532: 111) และสมยศ ชัยชนะ (2540: 84) ที่พบว่า การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยประสบปัญหาในระดับมาก คือ งบประมาณในการจัดมีไม่เพียงพอ และไม่มีเวลาเพียงพอ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยมีภาระงานอื่น ๆ มากนอกเหนือจากงานการสอน จึงทำให้ไม่มีเวลา ส่วนปัญหาด้านการขาดงบประมาณสนับสนุนการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และอาคารสถานที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทยนั้น อาจเนื่องมาจากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล เป็นสถาบันการศึกษาที่จัดการเรียนการสอนโดยเน้นในด้านวิชาชีพ จึงจัดงบประมาณสนับสนุนกิจกรรมทางด้านวิชาชีพมากกว่า

2.5 การวัดและประเมินผล

ผลการวิจัยพบว่า การปฏิบัติของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลโดยภาพรวมแล้ว อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยมีการปฏิบัติในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีการปฏิบัติในระดับมากทุกข้อซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เฟื่องฟ้า วิเชียรชม (2532: 114) สุกัลยา อำพิน (2533: 103) อนนต์ ศรีศักดิ์ (2534: 114) และสมศรี หมั่นประโคน (2537:168) ที่พบว่า อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยดำเนินการในการวัดและประเมินผลในระดับมาก การที่อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยดำเนินการในการวัดและประเมินผลในระดับมากนับว่าเป็นสิ่งที่ดี ทั้งนี้เพราะวิชาภาษาไทยเป็นวิชาทักษะ จำเป็นต้องมีการวัดและประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เห็นถึงพัฒนาการที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน และจะได้นำมาปรับปรุงแก้ไขให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียนวิชาภาษาไทย ดังที่ สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์มพรรย์ (2538: 339) กล่าวว่า "การวัดและประเมินผลจะเป็นเครื่องให้ผู้เรียนและผู้สอนได้ทราบว่า การเรียนการสอนนั้นมีประสิทธิภาพ หรือบรรลุผลตามเป้าหมายที่ได้วางไว้มากน้อยเพียงใด"

ส่วนปัญหาของอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยเกี่ยวกับการวัดและประเมินผลโดยภาพรวมแล้วพบว่า ประสบปัญหาในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ปัญหาที่อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยประสบในระดับมากคือ ไม่มีเวลาสร้างเครื่องมือวัดผลแบบอื่น ๆ นอกจากแบบทดสอบ จากปัญหาดังกล่าว อาจเนื่องมาจากอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทยไม่ได้เข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการวัดและประเมินผล อีกทั้งมีภาระงานมาก ประกอบกับการวัดผลโดยใช้แบบทดสอบกระทำได้ดีสะดวกอาจารย์ผู้สอนภาษาไทยจึงไม่ได้สร้างเครื่องมือวัดผลในรูปแบบอื่น ๆ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้บริหาร

1. ควรจัดให้มีการฝึกอบรมสัมมนาเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรวิชาภาษาไทย
2. ควรจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้ และการผลิตสื่อการสอนให้แก่อาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย
3. ควรจัดให้มีศูนย์สื่อการสอนขึ้นในวิทยาเขต
4. ควรจัดให้มีการนิเทศการสอนภายในวิทยาเขตอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะสำหรับอาจารย์ผู้สอนวิชาภาษาไทย

1. ควรจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตร เพื่อใช้ในการเรียนการสอนวิชาภาษาไทย
2. ควรจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนอ่านหนังสืออ่านนอกเวลา
3. ควรหาโอกาสในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาภาษาไทย
4. ควรผลิตและใช้สื่อการสอนโดยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการผลิต การใช้ และการบำรุงรักษา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการจัดทำเอกสารประกอบหลักสูตรวิชาภาษาไทยของอาจารย์ผู้สอน ในสังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล
2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางในการดำเนินการนิเทศการสอนอย่างมีระบบในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล